

KÖNYVISMERTETÉS

Tanulmányok Nagy Zoltán András habilitált egyetemi docens tiszteletére

Studies in honor of a university associate professor,
András Zoltán Nagy

Ázsóth Szilvia

Dr., doktorandusz
Pécsi Tudományegyetem,
Állam- és Jogtudományi Kar
azsoth.szilvia@ajk.pte.hu

Absztrakt

Cél: Nagy Zoltán Andrást a Pécsi Tudományegyetem és a Nemzeti Közszo-
lgalmati Egyetem nyugállományba vonuló habilitált egyetemi docensét Pécssett,
az egyetem Állam- és Jogtudományi Karán a kollégái egy bensőséges ünne-
pesség keretében köszöntötték 65. születésnapja alkalmából. Az ünnepelt örömet
nemcsak az ország más jogi karairól érkező kollégák, és a titokként őrzött csa-
ládtagok részvétele okozta, hanem az ünnepség részeként egy, az ünnepelt szá-
mára készített emlékkötet bemutatása is.

Módszertan: A kötetben 19 szerzőtől olvashatunk tanulmányokat. A szerzők
között vannak MTA doktorok, egyetemi professzorok, pécsiek és budapestiek
egyaránt.

Megállapítások: A tanulmánykötet további érdekessége az, hogy a szerzőket
arra kérték fel, néhány mondatban idézzék fel Nagy Zoltánhoz fűződő emléke-
iket. A kiadvány ennyiben sajátosabb, mint a többi emlékkötet.

Érték: A tanulmánykötet forrása lehet további kutatásoknak, s bemutatja az ün-
nepelt mind a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán, mind
pedig a Nemzeti Közszo-
lgalmati Egyetem Rendészettudományi Karán végzett ki-
emelkedő oktatói, kutatói tevékenységét, munkásságát, azontúl emberi mivoltát is.

A szerző a kéziratot magyar nyelven nyújtotta be. Benyújtás: 2025. 08. 25. Átdolgozás: 2025. 09. 02. El-
fogadás: 2025. 09. 10.

Kulcsszavak: emlékkötet, Pécsi Tudományegyetem, Nemzeti Közszerolgalati Egyetem, kiberbűnözés

Abstract

Aim: Zoltán András Nagy, a retiring habilitated associate professor at the University of Pécs and the National University of Public Service, was honored by his colleagues at the Faculty of Law of the University of Pécs in an intimate ceremony on the occasion of his 65th birthday. The celebrant's joy was not only due to the presence of colleagues who traveled from other law faculties across the country and his family members, whose participation had been kept a secret, but also to the presentation of a commemorative volume prepared in his honor as part of the celebration.

Methodology: The volume contains studies written by 19 authors. Among the contributors are doctors of the Hungarian Academy of Sciences (MTA), University professors, as well as scholars from both Pécs and Budapest.

Findings: An additional unique feature of the commemorative volume is that the authors were invited to recall and share personal memories related to Zoltán András Nagy in a few sentences. This aspect makes it more distinctive than other similar commemorative publications.

Value: Beyond serving as a valuable resource for further research, the commemorative volume highlights the outstanding teaching and research contributions of the celebrant at both the Faculty of Law of the University of Pécs and the Faculty of Law Enforcement at the National University of Public Service, as well as his professional achievements and personal character.

Keywords: commemorative volume, University of Pécs, University of Public Service, cybercrime

A kötet szerzői közül elsőként Korinek László (a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja) *Szabadság és biztonság – újratervezés* című tanulmányának néhány tézisszerű megállapítását idézzük. Professzor úr bevezetőjében hangsúlyozza, hogy a biztonság relatív kategória abban az értelemben, hogy a különböző közösségekre, sőt személyekre egyaránt értelmezhető.

A biztonság objektív, abban az értelemben, hogy az értékeink rendkívüli sokfélesége miatt sajnos a maga teljességében, mindenkor, minden szinten nem létezik.

A biztonság fogalma felosztható függő és független biztonságra. Az előzőek alapján a közösség, személy feletti jogi, hatósági, politikai „védőernyő” mellett a magunk, családunk biztonsága az öngondoskodásra, önvédelemre épül.

A független védelemről magunknak kell gondoskodni. Ugyanakkor a függő és független egymást nem kizáró, sőt összhangba hozható, például a családból leváló gyermekek esetében.

Az értékes tanulmány másik súlyponti kérdése a biztonsággal sokszor konfliktusba kerülő szabadságjogok léte, terjedelme. Előre bocsátva, hibás az a megközelítés, amely szerint a személy csak a közhatalomtól várhatja, remélheti biztonságát, emberi jogainak, szabadságának érvényesülését. A demokrácia fokmérője lehet az, hogy a társadalom mennyire képes olyan jogi környezetet teremteni, ahol a közhatalom a társadalom által kialakított és védelmükre hivatott jogszabályok és nem az önkény érdekében lép.

A kötet kiemelt szerzői közül az MTA doktor Tóth Mihály *A hagyományos rendkívüli jogorvoslatok néhány aktuális kérdése* című izgalmas tanulmányából idézünk néhány gondolatot. A tanulmány két fő részre tagolt. A szerző a bevezetőben kitér arra az „örök problémára”, miszerint mi is az a „nóvum”, amely alapját képezheti a perújításnak. A Kúria ítéleteinek elemzéséből a perújítás feltételeit összegzi. Úgymint új bizonyíték, aminek a bizonyítandó tényre kell vonatkoznia, és alkalmasnak, egyben perdöntőnek kell lennie a jogerős ítélet megváltoztatására. E feltételek konjunktívák és sorrendet is jelentenek.

Tóth professzor úr felhívja a figyelmet a fogalmak helyes értelmezésének fontosságára. Az általa idécitált ügyben a Kúria szerint: a bizonyítási eszköz a szakvélemény adója, a szakvélemény pedig a bizonyíték. Ezzel szemben – támogatva Tóth Mihály megállapítását – a szakvélemény adója nem bizonyítási eszköz, hanem a bizonyíték forrása, továbbá nem a szakvélemény a bizonyíték, hanem a szakvéleményben megfogalmazott releváns tény.

Egy másik ügyben „új szakértő igénybevételére vonatkozó indítvány már az alapeljárásban elhangzott, ezért nem új bizonyíték”. A Kúria ebben az ügyben egy új szakértő által megállapított bizonyíték beemelése helyett abban foglalt állást, hogy indokoltnak tartja-e ilyen bizonyíték beszerzését.

Herke Csongor MTA doktor (tanszékvezető egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) *A VPN, mint a számítógépes bűnözés elleni védekezés egyik eszköze* című tanulmányában az ünnepekt kutatási témára utalva kiemelte, hogy a dél-szerbiai muszlim közösség konfliktusaihoz jelen esetben nem szól hozzá, viszont a kiberbűnözés témája – sajnos – kimeríthetetlen. Tanulmánya első részében bemutatja, hogy az elkövető által használt IP-szám (internet protokoll, ami a számítógép „személyi okmánya”) leplezésének lehetőségei kétélű lehetőség, nem ritkán ténylegesen fegyver. Egyfelől a különböző támadások végrehajtásakor az elkövetők leplezéséhez, másfelől a felhasználók közötti titkosításra szánt kommunikációhoz, távmunkához is bevált módszer. Erre hívja fel a figyelmet a szerző, hogy sok esetben ez jelent

megoldást az egyre rafináltabb elkövetőkkel szemben. Az IP-szám titkosítási módszereinek bemutatását akár oktatási segédanyagként is javasolhatjuk.

A szerző ezt követően a számítógépes bűnözés fő formáit tekinti át, tipizálja a cselekményeket, kiemelve a kriptoeszközökkel kapcsolatos visszaéléseket.

Gál István László (tanszékvezető egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) professzor úr, *Új tendenciák a kiberbűnözésben és az ellene folytatott küzdelemben Magyarországon* címmel írt dolgozatában a mesterséges intelligencia (MI) bűnüldözésben várható szerepéről értekezik. A szerző szerint a valódi gondolkodó MI megjelenése jelentős hatást fog gyakorolni a bűnüldözésre, bűnmegelőzésre. A Big Data elemzések már ma meghaladják az emberi képességeket. Emellett az MI rutinfeladatokat is elláthat nemcsak a büntetőeljáráásokban.

Egy másik vetülete a problémának, hogyan tekintsük azokra az esetekre, amikor az MI követ el bűncselekményeket? Nemcsak a felhasználó vagy a programozó felelőssége merül fel, hanem azon is el kell gondolkodnunk, ha ezenfelül az MI deep learning folyamatában a „saját logikája” alapján dönt.

Fenyvesi Csaba, a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi tanára, *Majdnem világhíres bűnügyek a büntetőjogásznak* címmel, egy szakember számára is szórakoztató gyűjteményt állított össze. Ebben olvashatunk többek között arról, hogyan lehet a természet segítségével (konkrétan döglegyek falánságának segítségével) kiválasztani a bűncselekmény elkövetéséhez használt eszközt a többi közül. Szó esik egy idomított patkánnyal elkövetett lopásról, és a filmbe illő antwerpeni gyémántrablásról is. Utóbbi során az elkövetők saját videófelvételeikkel manipulálták a biztonsági kamera felvételeit (az ötletet talán az *Ocean's Eleven* című film adta? – Á. Sz.), és a munkaszüneti nap előtti éjszakán elbújtak a páncélteremben zárásig (ahogy azt a *How to Steal a Million* című filmben is láthattuk – Á. Sz.). Megállapítható, hogy a filmek jó tanácsadók lehetnek bűnügyekben.

A szerző a híres-hírhedt magyar–csehszlovák kooperációban megvalósított 1977-es Ferenc körúti postarablást elemzi részletesen, amelyben egy prostituált buktatta le az Arany János által már megénekelt cseh vitézt, mert felismerte őt korábbi kuncsaftjai közül. A magyar elkövető viszont a gyors rendőri elfogásnak köszönheti életét, mivel menekülés közben erősen vérző comblövést kapott.

Kétségtelen, hogy a szerző írása a jogászok generációinak üdítő olvasmány.

Kőhalmi László (tanszékvezető egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) professzor úr *A kiberbűnözés világa* című írásában e bűnözési típust kriminológiai aspektusból jellemzi a bűncselekmények sajnálatos dinamizmusától, a sértettek és a látencia nagyságán át a nemzetközi összefüggésekig tárgyalva ennek a területnek sajátosságait. Kiemelve azt,

hogyan az egyre bővülő mobil applikációknak és a kriptovaluták elterjedésének köszönhetően erőteljesen növekszik a készpénz nélküli fizetési rendszerek elleni támadások száma. A kiberbűnözés elleni küzdelem rendkívül összetett, a jogalkotástól a jogalkalmazáson és a kiberbiztonságon át a felhasználók felkészítéséig és a rájuk leselkedő veszélyekig.

A szerző reményét fejezi ki, hogy az egyetemeken megkezdett munka is meg hozza a gyümölcsét.

Szendrei Ferenc (rendőr ezredes, tanszékvezető egyetemi docens, Nemzeti Közszo lgálati Egyetem Rendészettudományi Kar) *Néhány gondolat a terrorizmus finanszírozásáról* címmel írt dolgozatában a terrorizmus és a pénzmosás összefüggéséről, egymásra épüléséről és egyre szofisztikáltabb formáiról értekezik. Így a szervezett bűnözést gazdagíthatják az adományok, a rejtélyes alapítványok számára juttatott pénzek (Haddad és Tayseer esetek – Á. Sz.), más bűncselekmények bevételei, a kriptovalutázás, más államok, illetőleg a lakosság nyílt vagy bűjtatott nemcsak pénzügyi támogatása. Az is realitás, hogy a terror-szervezetek – az összegyűjtött pénzeikből, támogatásokból – saját legális tevékenységéből származó bevételekből tartják fenn magukat, pénzelik akcióikat.

Nemzetközi összefogásra, a pénzcsapok elzárására, a radikalizáció lehetőségének visszafogására és más intézkedésekre mihamarabb szükség lenne. Kérdés az, hogy az államoknak, a multinacionális technológiai cégeknek megvan-e, meglesz-e az együttműködésre való készsége.

Hautzinger Zoltán (rendőr ezredes, c. egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) *Nagy Zoltán és a Pécsi Határőr Tudományos Közlemények* címmel a fenti kiadványokban publikált tanulmányokból citált megállapításokkal jellemzi az ünnepe lt munkásságát, kiemelve a szervezett bűnözés, az adatvédelem, a zsarolóvírusok és a modern technológiákkal összefüggő (például 3D-nyomatással, kvantum számítógépek segítségével előkövetett stb.) bűncselekményekről tartott előadásait, illetve írott tanulmányait.

A szerző utal az ünnepe lt iskolateremtő szerepére a Pécsi Tudományegyetemen és a Nemzeti Közszo lgálati Egyetemen.

Nyeste Péter (rendőr alezredes, egyetemi docens, Nemzeti Közszo lgálati Egyetem Rendészettudományi Kar) *Gondolatok a hazai bűnügyi hírszerzésről* című dolgozatában a hazai bűnügyi hírszerzés helyzetét összegzi a jogalkotás, jogalkalmazás tükrében. Kifejezetten a szakmai érdeklődőknek szól a dolgozata azon része, amely a nemzetközi és hazai hírszerzési modelleket mutatja be és összeveti azokat. Véleményét abban összegzi, hogy szükséges a végrehajtói állomány folyamatos képzése, a hazai hírszerzés megújítása, a tevékenység monitorozása és ennek széles körű szakmai megalapozottsága.

Gyaraki Réka (rendőr őrnagy, adjunktus, Nemzeti Közszo lgálati Egyetem Rendészettudományi Kar) *Gazdasági bűncselekmények és felhasználók az*

interneten című tanulmányában tipizálja a gazdasági deliktumokat, így elsősorban az egyéni felhasználót megcélzott megtévesztésekről, a személyazonosság lopásról, az ezzel visszaélve elkövetett csalásokról, az adathalászatról, a social engineeringről, a deep-fake technológia teremtett visszaélésekről, a csalárd e-mailekről.

Kulcsár Gabriella (adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) *A stigma- és előítélet-alapú bullying jelensége* című tanulmányában arra hívja fel a figyelmet, hogy a címben jelzett zaklatás egyre ártalmasabb és sajnos, gyakoribb is. A zaklatás a sértett valamely tulajdonsága (testi, faji, vallási, szexuális orientáltság stb.) miatt történik, s a további zaklatások indítják el a stigmatizáció folyamatát. Éppen ezért a megelőzés során – akár már bölcsődétől, óvodától kezdve – fokozottan kell figyelni azokra a személyekre, különösen kis közösségekben, akik valamely vonatkozásban „mások”.

Értékes színfoltja a tanulmánykötetnek Tóth Dávid (adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) *Criminological features of identity theft* című angol nyelvű cikke a személyiséglopásról. A jelenség definiálását, különböző formáinak összefoglalását követően, a különböző személyiséglopási technikákról ír a szerző. Felhívja a figyelmet arra is, hogy a személyiséglopással a sértettnek különböző károk okozhatók a pénzügyi veszteségektől a pszichológiai problémákig.

(Itt jegyezzük meg, hogy az ünnepelt készítette 2021–2023 között a magyar jelentést az Európai Unió *Study on online identity theft and identity-related crime* című tanulmányához.)

Nagy Melánia (adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) *A kiskorúak sérelmére megvalósuló nemi erkölcs elleni deliktumok* címmel az e korosztály sérelmére elkövetett nemi erkölcs elleni bűncselekményeket gyűjtötte össze és ezeket elemzi, kiemelve az életkori sajátosságokat.

Hengl Melinda (adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) *Az írott szó és az internet anonimitása* címmel közölt írása a kiberbűnözéssel foglalkozók számára különösen hasznos, mert felhívja a figyelmet a digitális kommunikációban is alkalmazható grafológia eszköztárára, a nyelvhasználat (szavak, szófordulatok, szakkifejezések, írásjelek, smiley-ek stb.) egyes elemeire, amelyek segítenek a keresett személy és cselekményének azonosításában.

Ripszám Dóra (PhD, óraadó, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) *Az emberkereskedelem és kényszermunka fogyasztója* című dolgozatában az emberkereskedelem tényállása módosításának kapcsán rávilágít a kényszermunka idevonható esetére és a gyermekprostitúció konkurálásának lehetőségére és az ebből eredő aránytalanságra.

Németh-Kiss Henrietta (doktoranda, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar) *A kábítószerhelyzet uniós szintű kezeléséről* című tanulmányában

összegezi az Európai Unió kábítószerbűnözéssel szembeni küzdelmének szer-
teázó törekvéseit és annak hatását a hazai drogpolitikára, ideértve a bünte-
tőjogi szabályozást.

Hottó István (doktorandusz, tudományos munkatárs, Pécsi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar) *A gyermek útja a család válságából az online tér
világába* című dolgozatában elemzi a valós tér problémáiból, az elmagányoso-
dásból, a digitális világba jellemzően kiszolgáltatottként menekülő kamaszok
gondjaiból adódó nehézségeket. Végkövetkeztetése az, hogy a társadalomnak,
ezen belül is a családnak, iskolának sokkal többet kell tenni a kamaszok védel-
méért, hogy a fiatalok ne váljanak áldozattá.

Bendes Ákos (doktorandusz, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudomá-
nyi Kar) *Az in dubio pro reo létjogosultsága* című írásában arról értekezik, hogy
a jogalkalmazás hagyományos elvét milyen kihívások érhetik a mesterséges
intelligencia alkalmazása során, például az átláthatóság, elszámoltathatóság az
adattvédelem terén. Hogyan küszöbölhető ki az elfogultság (diszkrimináció)?
Kizárható-e az emberi tényező a döntéshozatalban? Ezek mind olyan kérdések,
amelyeket az MI pozitív hozadéka mellett a jogalkalmazásban történő általá-
nos bevezetése előtt tisztázni kell.

Ázsoth Szilvia (doktoranda, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudomá-
nyi Kar) *Gondolatok a „speciális” családokban élő gyermekek védelméről* c.
tanulmányában a családi erőszak oksági kapcsolatában egy sajátos körülmény-
re hívja fel figyelmet. A bipoláris zavarral küzdő szülői környezetben felnövő,
traumával terhelt gyermek felnőttkorában egy érzelmileg felfokozott konf-
liktusszituációban egy már látott, átélt megoldást választhat. A szerző szerint
a 12–18. életév közötti korosztály a leginkább veszélyeztetett. Izgalmas adalék
a családi erőszak kutatásában.

Felhasznált irodalom

Gál I. L., Ripszám D., & Ázsoth Sz. (Szerk.). (2024). *Tanulmányok Nagy Zoltán András habi-
litált egyetemi docens tiszteletére*. PTE.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Ázsoth Sz. (2025). Tanulmányok Nagy Zoltán András habilitált egyetemi docens tiszteletére. *Bel-
ügyi Szemle*, 73(12), 2591–2598. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2025.v73.i12.pp2591-2598>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerző nem jelentett összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerző nem kapott pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk nyílt hozzáférésű (Open Access) közlemény, amely a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Ne változtasd! 4.0 Nemzetközi licenc (CC BY-NC-ND 4.0) feltételei szerint kerül publikálásra: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

A licenc alapján a közlemény változtatás nélkül és nem kereskedelmi célra bármely médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy a felhasználó megfelelő hivatkozással feltünteti az eredeti szerző(ke)t és a közlés helyét, valamint megadja a licenc linkjét. Származékos mű készítése (pl. átdolgozás, adaptáció, fordítás) és kereskedelmi felhasználás nem engedélyezett.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Ázsoth Szilvia, aki az azsoth.szilvia@ajk.pte.hu e-mail címen érhető el.